

Стенограммы

XIII Рийгикогу, V Сессия, Инфочас

Среда, 15.03.2017, 13:00

Отредактированная

13:00 Infotund

1. 13:01 Eesti keel

2. 13:09 Eesti liikmesus Euroopa Tuumauuringute Keskuses (CERN)

3. 13:17 Prokuratuuri poliitika süttivate Süüria naiste puhul

4. 13:26 Meediavaldkond

5. 13:33 Seadusloome ületootmine

6. 13:41 Karistusseadustiku §-de 145 ja 179 vahel sisalduvad probleemid

7. 13:49 Üürimajad

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund.

Palun teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on kohal 48 Riigikogu liiget, aga mis kõige tähtsam, valitsusliikmetest on infotunnis peaminister Jüri Ratas, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo ning justiitsminister Urmas Reinsalu. Täna on selline mõte, et annan võimaluse esitada üks lisaküsimus. Võib-olla jõuame sinnamaale, et suudame käsitleda kõiki seitset teemat. Üks lisaküsimuse võimalus küsijale ja üks kogu saalile.

1. 13:01 Eesti keel

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Jürgen Ligi ja küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Palun!

13:01 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister, kõigepealt palju õnne! Teie valitsus on saavutanud mitte-eestlaste seas toetuse üle 90% ja Keskerakond 80%. Aga ma ei õnnitle teid meetodite eest. Teie sõnumid kodakondsuspoliitikas, keelepoliitikas, hariduspoliitikas ja avaldused Venemaa aadressil ei ole kindlasti need, milles ma tahaksin teiega konkureerida, siin meil ühisosa ei ole. Küll aga otsiksin ühisosa näiteks eesti keele puhul. Eile oli teatavasti emakeelepäev. Kas teil on mõni hea uudis keelepoliitikast? Kui palju te olete jõudnud valitsuses keelepoliitikaga tegelda?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Head Riigikogu liikmed! Auväärt küsija, kõigepealt tänan teid väga selle küsimuse eest! Ma arvan, et igasugune konstruktiivne tunnustamine on kiiduväärt, ja loomulikult soovin ka teile palju õnne selles osas. Ma arvan, et kõikide erakondade reitingud on täpselt sellised, nagu nad on.

Mis puudutab aga seda, kas koalitsioonil on mingisuguseid uusi suundi eesti keele parema, kättesaadavama ja taskukohasema õpetamise poolest, siis on küll. Kõigepealt, ma alustan

nendestsamadest eesti keele majadest. Valitsuskoalitsioon on leppinud kokku, et tulevad sellised asutused, mis pakuvad üle Eestimaa inimestele paremaid eesti keele õppimise võimalusi. Need majad tulevad Tallinna ja ka Narva linna. See on üks konkreetne suund, mis kindlasti on oluline just eesti keele õppe parandamiseks.

Ma toon esile ka selle, et valitsus on heaks kiitnud Haridus- ja Teadusministeeriumi kavatsuse hakata välja töötama eesti keele strateegiat aastateks 2018–2027. Valitsus tegi vastava otsuse 2. veebruaril. Samuti on valitsuse prioriteediks see, et hakata tõhusamalt ja paremini õpetama eesti keelt juba lasteaias. Siin on minu meelest hea, et seda põhimõtet on toetanud, hoidnud ja püüdnud edasi arendada kõik valitsused.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun, täpsustav küsimus!

13:04 Jürgen Ligi

Aitäh! Maju on Eestis piisavalt. Keele teemal mingi asja majaks nimetamine ei ole ilmselt edusamm. Nendest meetmetest, mida te nimetasite, tunnen ma aga paar asja ära ja mul on hea meel nende üle. Tõsi, keelestrateegia vastuvõtmise kohustus ei ole uue valitsuse algatus, küll aga on seoses sellega probleem. Te olete jätnud Eesti keelenõukogu, kes peaks aitama seda välja töötada, mitu kuud kinnitamata. See nõukogu lõpetas novembris tegevuse. Tuletan meelde, et tehke see asi ära. Aga majade asemel ma räägiksin ikkagi keelest. Üks minu algatusi oli survestada avalikku sektorit oma keelt parandama, sh keeltekursuste pealesurumine, õigemini, keelekoolituse pealesurumine Riigikantselei koordineerimisel. Kas te olete selle teemaga kursis? Kas see liikumine on pälvinud huvi ja keegi on ilmutanud aktiivsust? Kas see asi on hakanud toimima?

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Kõigepealt, majade asi. See, mis on nimi, ei pruugi olla sisu. Loomulikult ei ole mingi eesmärk ehitada Tallinna või Narva kaks uut maja, majaosa või mingi ruum. Vastupidi, ehitus ei ole siin prioriteetne, prioriteet on tõesti sisu, st parem ja kättesaadavam eesti keele õpe. Eesti keelenõukogu kohta ei maksa kriitikat teha. Selle nädala neljapäeval ehk homme on Vabariigi Valitsuse istungil punkt, mis räägib keelenõukogu loomisest. Kui te küsite, miks see on võtnud aega, siis vastan, et me oleme küsinud arvamust kõikidelt osapooltelt ja nende esindajatelt, näiteks Eesti Keele Instituudilt, Emakeele Seltsilt, Tartu Ülikoolilt, Tallinna Ülikoolilt, samuti Keeleinspeksioonilt, keeleõpetajate kutseliitude esindajatelt, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutusest Meie Inimesed. Keelenõukogu on kindlasti hästi oluline ja vajalik ja sellega toimetatakse edasi. Ma usun, et homme saab Eesti keelenõukogu koosseis kinnituse ja võib oma tööd alustada. Nüüd need teie natuke laiemad keeleküsimused, avalikus sektoris eesti keelele ja õigekeelsusele suurema tähelepanu pööramine – te nimetasite isegi eesti keele kursuseid. Ma arvan, et see on õige mõte, see on õige suund. Kas sellega tegeleb Riigikantselei ja kui tugevasti ta tegeleb? Ma arvan, et see puudutab kõikide ministeeriumide haldusalasid. Me tegelikult ju soovime, et meie ilusat keelt, armast keelt õigesti kasutataks ja õigekirjale tähelepanu pöörataks.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:07 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Siia saali tulles võtsin ma aknalaua pealt eestikeelse ajalehe, mille nimi on Kesknädal. Selle juhtkirja kohal on ilma artikli autorita selline pamflett, mille pealkiri on "Propastopi must nimekiri veab Eesti minevikku" ja kus teie erakonna ajaleht ründab sisuliselt Kaitseliidu vabatahtlikke, võrdleb neid Allan Hantsomi suu läbi peaaegu et natsidega. Ütelge, palun, mida te Keskerakonna esimehena selle asjaga nüüd peale hakkate ja kas see autorita kirjutis väljendab teie seisukohti? See on eesti keeles.

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! See on muidugi hea, et te olete juba vist teine erakonna esimees, kes siin viimastel nädalatel tsiteerib Kesknädalat. Eelmine kord tegi seda Reformierakonna esimees Hanno Pevkur. Ma arvan, et see on hea, kui me loeme erinevaid väljaandeid, sh Kesknädalat. See on tore. Kui te räägite Kaitseliidust ja üldse kaitsevõimest, siis vastupidi, minu suur tunnustus, lugupidamine nendele inimestele, kes on Kaitseliidus, kes pühendavad oma tegevuse kõige paremas mõttes isamaalisele kasvatusesele, kes pühendavad oma tegevuse Eestimaa kaitsele, Eestimaa hoidmisele. Ma ei ole seda artiklit lugenud, te olete täna hommikul Kesknädala lugemisega lihtsalt minust ette jõudnud.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Eesti liikmesus Euroopa Tuumauuringute Keskuses (CERN)

13:09 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palole. Krista Aru, palun!

13:09 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud proua minister! Minu küsimus on suunatud muidugi ettevõtluse arendamisele. Euroopa Tuumauuringute Keskus, mida me kõik teame lühendi CERN all, on seni olnud üks väga innovaatiline teadusuuringute keskus. Eesti on osalenud seal põhiliselt teadusuuringute kaudu, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudi, Tallinna Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ning Tartu Ülikooli kaudu. Kas ja kuivõrd plaanib Eesti oma osalust laiendada, et sellest suurest keskusest tuleksid siirded ka meie majandusse, meie ettevõtlusesse? Küsin seda just rõhuga kõrgtehnoloogilisele ettevõtlusele.

13:10 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh, hea küsija! Väga oluline teemapüstitus iseenesest. Tõepoolest, kui me vaatame Eesti majandust ja tööstuse keskmist tootlikkust, siis see on 55% Euroopa Liidu keskmisest. Vaatasin järele, et kui see oleks Euroopa Liidu keskmisel tasemel, siis oleks Eesti majandus umbes 3 miljardi euro võrra ja riigieelarve 1,5 miljardi võrra suurem. Kui meie sihiks on kõrgemad palgad, paremini hakkama saamine ja inimeste jõukuse kasv, siis ilma tootlikkust kasvatamata see võimalik ei ole. Tootlikkus kasvab omakorda siis, kui ettevõtted teevad targemat tööd, ja targemat tööd tehakse, kui muu hulgas tegeldakse ka teadus- ja arendustegevusega. Olgu siin öeldud, et Eestis on murekohaks see, et meie ettevõtted panustavad kõigest 0,6% SKT-st teadusse ja arendusse, mis on üks väga madal näitaja.

Mida nüüd teha? Kui me räägime CERN-ist, siis sellega liitumine iseenesest annab tõepoolest Eesti ettevõtjatele võimaluse osaleda CERN-i väljakuulutatud teadus-arendustöö hangetes. Samamoodi saaksid meie teadlased ja insenerid seal tööpraktikal käia, mis on ka suur asi, ja siis kodumaale oma ettevõttesse tagasi tulla. Me peame arvestama, et CERN-i tööpõhimõtte on mõnevõrra teistsugune kui näiteks ESA-l ehk Euroopa Kosmoseagentuuril, mille liige me oleme. See koostöö on hästi käivitunud. Põhimõtte on, et nii palju kui me panustame, nii palju tuleb ka tellimusi Eestisse tagasi. CERN-is sellist garantiid ei ole. Kui me astuksime CERN-i täisliikmeks, peaksime arvestama, et riik kulutab selleks aastas umbes 1,4 miljonit eurot. Aga me oleme valmis seda otsust tõsiselt kaaluma ja oleme teinud finantsministrile ka lisaelarve taotluse.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Krista Aru, palun!

13:12 Krista Aru

Härra juhataja! Austatud minister! Siit jätkamegi. Teatavasti on võimalik olla kas CERN-i assotsieerunud liige või täisliige. Kas Eesti ettevõtluse poolt on nõudlust selle järele? See on ju üks põhimõttelistest asjadest, mida meie kõrgtehnoloogilise ettevõtluse arendamiseks vaja oleks.

13:12 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh teile! Eelmise mõtte lõpetuseks vastan, et jah, meil ei ole garantiid, et see raha tuleb tagasi, sellepärast et hanked on avatud kõigile liikmetele võrdselt. Need riigid ja ettevõtted, kes on tublimad, ka võidavad selle hanke. Selles mõttes on väga oluline, et kui me otsustame liikmeks saamise ette võtta, siis peaksime aitama oma ettevõtetel tõesti nendel hangetel edukalt osaleda, et see raha riiki tuleks ja me ka kogemusi saaksime.

Majandusministeerium tegi selle aasta veebruaris ühe uuringu. Uuringus osales lõpuks kokku 41 ettevõtet. See oli küll mõeldud palju laiapõhjalisemana, aga teised ettevõtted ei vastanud. Neist 41-st 38 ütlesid, et nemad oleksid huvitatud CERN-i hangetel osalemisest ja koostööst CERN-iga. Loomulikult ei garanteeri huvi veel seda, et nad hanke võidaksid, aga see on hea algus, et riigi poole pealt üldse kaaluda, kas me peaksime selle investeeringu tegema või mitte.

Ettevõtlusministrina ma olen esitanud rahandusministrile taotluse selle summa eraldamiseks. Järgmisel nädalal koguneb Teadus- ja Arendusnõukogu, mida juhib peaminister, kus seda teemat põhjalikult arutatakse. Ma usun, et pärast seda oleme targemad. Kui finantsiliselt on võimalik, siis on väga suur tõenäosus, et me taotleme liikmesust. Samal ajal tahan toonitada, et see tuleb väga korralikult läbi mõelda, sest seda pretsedenti, et hiljem võiks CERN-ist lahkuda, väga nähtud ei ole. Ja püsikulu on väga suur. Nii et kõik peab olema hästi läbi mõeldud, ettevõtetega kokku lepitud ja hiljem peame ettevõtjaid ka tublisti aitama, et nad hangetel osaleksid. Nii et ka hiljem on riigi poolt vaja enamat kui lihtsalt raha.

13:14 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:15 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Ma laiendan Krista Aru küsimust sellele lähedasse valdkonda. Nimelt on Eesti juba paar aastat Euroopa Kosmoseagentuuri liige ja minu küsimus on selline: kas me saame rääkida ka mingist selgest hoost, mis selle kaudu on Eesti majandusse tulnud? Kas see on Eesti ettevõtjatele ka mingeid uksi avanud või avab veel?

13:15 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Täna! Kui me räägime Euroopa Kosmoseagentuuriga liitumisest, siis see on olnud edukas. Aga me peame arvestama, et üks osa sellest edust, lisaks meie oma ettevõtete tublidusele, on kindlasti see, et ESA põhimõtte kohaselt valdav osa aasta liikmemaksust suunatakse hangete näol samasse riiki tagasi, st ettevõtjatel on palju suurem tõenäosus võita. Aga sellele vaatamata, et raha tagasitulek on justkui garanteeritud, on siiski ettevõtted teinud head tööd, pingutanud. Üks näide, mida teadus- ja arendustegevuse kohta selle projekti raames võib tuua, on selline. Ettevõtte nimi ei tule mul küll hetkel meelde, aga sisu, mille kallal nad töötasid, seisnes selles, et tulevikus ei pea näiteks PRIA minema kohapeale kontrollima, kas põllud, mille niitmise eest Euroopa Liit raha maksab, on niidetud ega jää sööti. Selleks on välja töötatud vastav seade, millega saab n-ö ülevalt, taevast vaadata, kas põllud on niidetud või mitte, ilma kontorist väljumata. Sellest on kasu saanud nii ettevõtte, kes teadus- ja arendustegevuse tulemusena seadme välja töötas, kui ka konkreetne asutus, näiteks PRIA.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:17 Prokuratuuri poliitika süttivate Süüria naiste puhul

13:17 Esimees Eiki Nestor

Justiitsminister Urmas Reinsalule esitab küsimuse Martin Helme. Palun!

13:17 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud justiitsminister! Meieni on jõudnud lood, nüüd juba teine lugu sellest, kuidas Süüriast Eestisse toodud pagulane on oma naise põlema pannud. Üks juhtum oli Haapsalus ja selle kohta olete käinud siin ka meie arupärimisele vastamas. Selle looga seoses on avalikkusele väga

vähe infot jagatud ja siamaani me teame sellest väga vähe. Lasnamäel nüüd äsja juhtunud lugu on rohkem avalikkuse tähelepanu pälvinud.

Väga imekspandav on muidugi see, mismoodi asjale alguses läheneti. Politseist ja prokuratuurist tulid väga kummalised versioonid, et naine olevat äkki ise süttinud või et tegemist oli tööõnnetusega köögis. Nüüdseks on prokuratuur jõudnud siiski järeldusele, et tegemist oli ilmselt koduvägivallaga või tapmiskatsega. Aga minule jäi kõrva, et prokuratuur on alustanud uurimist seoses ettevaatamatuse tõttu tekitatud tervisekahjustusega. Selle kohta on ka palju karmimaid paragrahve. Kas te oskate kommenteerida, missuguse printsiibi järgi prokuratuur neid paragrahve otsib?

13:18 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Kõigepealt, selge õigusriigi põhimõte on see, et kui on toimunud kuritegu, siis peab see saama karistuse, ja kuritegu kvalifitseeritakse vastavalt tehioludele, mis on selle teo aluseks. Meil on kaks juhtumit. Ühe puhul on isikule esitatud süüdistus karistusseadustiku kolme paragrahvi alusel: § 121 lõike 2, § 141 lõike 1 ja § 120 lõike 1 järgi. Teises traagilises juhtumis, kus menetlus on käimas, on algatatud kriminaalmenetlus karistusseadustiku § 119 lõike 1 tunnustel. Kuid ma tahan rõhutada, et see, milliseks kujuneb riikliku süüdistuse esitamisel karistusseadustikujärgne kvalifikatsioon, hinnates asjaolusid ja kogudes tõendeid, selgub asja menetluse käigus.

Prokuratuur käsitleb neid raskeid isikuvastaseid kuritegusid kindlasti prioriteedina ja on oluline, et me ei kavatse seda juhtumit kuidagi maha vaikida. Prokuratuur annab avalikkusele informatsiooni, mis lähtub avalikust huvist, arvestades seda, et kannatanut puudutavaid isikuandmeid arusaadavalt avalikkusele ei väljastata. Nii et selles ei ole midagi tavatut, kui asja menetlemise käigus kvalifikatsioon muutub. Kas see muutub raskemaks või kergemaks või milline on prokuratuuri järeldus asja menetlemisel, selle jaoks ongi sõltumatu kriminaalmenetlus. Ma tahan aga rõhutada, et kohtu kvalifikatsiooni järgi on mõlema isiku suhtes, keda ühel juhul peetakse kahtlustatavaks ja teisel juhul süüdistatavaks, tõkendina kohaldatud ka vahistamist.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:20 Martin Helme

Aitäh! Paragrahvi 119 pealkiri on "Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest" ja karistus on selle järgi kas rahaträhv või kuni üheaastane vanglakaristus. Karistusseadustik annab meile aga terve rea paragrahve – mõnda nendest te mainisite ka ise –, mis on palju rangemad, kus rahaträhvi ei ole, vaid ongi ainult vanglakaristus, ja vanglakaristus rohkem kui viis aastat, kuni kaheksa aastat. See tekitab minus tõsise küsimuse. Miks jääb niisugune mulje, et pagulaste puhul otsitakse välja paragrahv, mis peaaegu ei haaku asjaga ja mis tähendab seda, et süüdimõistvat otsust on kohtust palju raskem saada? Või kui isegi haakub, kui see isegi jääb kohtus kehtima ja selle alusel mõistetakse süüdi, siis on karistus ebanormaalselt leebe. Minu meelest annab see välja väga halva signaali. See viib meid selleni, mis on juhtunud Rootsis ja mujalgi, kus sellel seltskonnal on karistamatustunne. Kas te saaksite seda prokuratuuris kuidagi korrigeerida?

13:21 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Ma võin teile kinnitada, et Eesti riigis ei kvalifitseerita kuritegusid ega mõisteta karistusi lähtuvalt sellest, kas isik on pagulane, Eestis pikaajaliselt elanud või Eestis sündinud inimene. Kuritegu peab saama adekvaatse karistuse, sõltumata nendest asjaoludest. Ja ma võin teile ka kinnitada, et selle põhimõtte alusel Eesti prokuratuur tegutseb. Prokuratuur alustas sellel päeval, kui mainitud juhtumi kohta tuli kõne Häirekeskusele, kriminaalmenetlust karistusseadustiku ühe paragrahvi alusel. Ma tahan juhtida tähelepanu, et see leidis aset mõni tund pärast seda, kui oli üldse teada saadud, et toimunud on tuleõnnetus, kus isik on saanud põletushaavu. Kas tegemist on ühe või teise karistusseadustiku paragrahviga, kuidas seda kvalifitseerida, see selgub menetluse käigus.

Ma tahan teile üle rõhutada: kui õnnetuse toimumise päeval algatakse kriminaalasi ühe paragrahvi alusel, et hakata koguma tõendeid, teha selgeks, kas tegemist on kahtlustatava isikuga või on tegemist kuriteoga, siis ei ole selles midagi haruldast ega erakorralist, kui menetluse alus hiljem ümber kvalifitseeritakse. Seepärast ei saa kindlasti püstitada lähtealust, et hiljem esitatakse süüdistus selle esialgse paragrahvi alusel. Eesti riigis maksab seadus, seadust sisustavad sõltumatud prokurörid ja

õigust mõistavad kohtud, kes teevad seda teo tegelikust raskusastmest lähtudes. Mitte mingit leebema joonlauaga mõõtmist või leebemat hoiakut ei ole. Seda võin ma teile ühemõtteliselt kinnitada.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun, täpsustav küsimus!

13:23 Henn Põlluaas

Aitäh! Siinkohal tasuks meenutada reageeringut Vao põlengule, mis oli hoopis teistsugune ja ägedam. Seadus annab pagulastele või asüülisaanutele võimaluse viibida Eestist ära pool aastat ühe aasta jooksul, ilma et nad peaksid enda äraminekut registreerima. Me ei tea, kus nad on, millal see n-ö puhkus või reis algas – võib-olla on nad sel ajal hoopistükki oma kodumaal. Teised Euroopa Liidu riigid on asunud väga aktiivselt kontrollima, kas käiakse kodumaal, ja kui käiakse, siis sellisel juhul ei saa olla tegemist pagulasega, st temale antud asüül on alusetu. Kas ka meil on plaanis sellekohaseid seadusi karmistada ja järelvalvet tugevdada, et ei saaks lihtsalt meie heatahtlikkust ära kasutada?

13:24 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Kui tulla tagasi eelmise küsimuse juurde, siis nende kahe juhtumi puhul, kus lõppkokkuvõttes kvalifitseerib küsimused ja annab hinnangu kohus, peame üle vaatama reeglid, mille alusel isik profileeritakse ja tuvastatakse, kas tegemist on ohuga avalikule korrale või julgeolekule. Seda ma pean kindlasti vajalikuks, võttes arvesse ka neid juhtumeid, mis on faktidena registreeritud. Siin ei saa olla mingisugust teistpidi mõtlemist. Ma arvan, et ka hilisemate reageeringute mõttes tuleb üle vaadata meie reeglid, mis puudutavad karistusseadustiku rakendamist teatud isikute puhul, kui nende suhtes kohaldatakse kriminaalkaristust, ja mis on seotud väljasaatmisega. Ma arvan, et siin tuleb ilma igasuguse venituseta ettepanekuid teha.

Mis puudutab konkreetset rahvusvahelise kaitse saanud isikute liikumist, siis minule teadaolevalt ei ole Siseministerium ametlikult teinud ettepanekuid selles valdkonnas isikute kinnipidamise või nende õiguste piiramise kohta. Kindlasti tuleb informatsiooni koguda, informatsioon on tarvilik. Ma loodan, et Siseministerium ja Sotsiaalministerium – asutused, kes rahvusvahelise kaitse saanud isikutega tegelevad – adekvaatselt olukorda hindavad, ning kui tekib vajadus, siis teevad ka reeglite karmistamise ettepanekud.

13:25 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:26 Meediavaldkond

13:26 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratas ja küsib Kristen Michal. Palun!

13:26 Kristen Michal

Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Te olete peaminister sellepärast, et te olete Keskerakonna esimees, ja need rollid on lahutatavad vaid ühest ametist lahkudes. Mina tahaksin täna saada vastust küsimusele, mis puudutabki Keskerakonda, meedia rolli ja valitsemiskultuuri. Kui me vaatame Keskerakonna ainuvõimu Tallinnas, siis aastal 2012 kulutati pisut alla 3 miljoni Tallinna Televisioonile, 2016. aastal üle 3,5 miljoni. Lisaks ajalehed Pealinn ja Stolitsa – taas paar miljonit. Sisus, nagu me kõik teame, on need kanalid pühendunud ju vaid ühe erakonna reklaamimisele. Demokraatliku valitsemistava juurde ei kuulu ettekujutus, et peaministri erakonnal on maksumaksja raha eest enda reklaamikanal. Mul on lihtne küsimus. Hea Jüri, peaminister ja Keskerakonna esimees, millal kustutab viimane töötaja toimetuses valguse?

13:27 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija ja auväärt Riigikogu liige! Te rääkisite siin ainuvõimust Tallinnas. No ei ole see olnud mingi ainuvõim. Ma mäletan, et aastail 2001–2004 oli meil Tallinnas Reformierakonnaga minu meelest

päris hea koostöö ja sai tehtud palju olulisi asju. Teie arvasite teistmoodi. Teie arvasite teistmoodi ja toona, 2004. aasta lõpus muutsite selle Tallinna linnavõimu ära. Peale seda on olnud valimised 2005., 2009. ja 2013. aastal ning Tallinnas teostab võimu see erakond või valimisliit, kes on saanud Tallinna elanikelt toetuse. Ma usun, et järgmine kord, 2017. aasta 15. oktoobril võtame heas konkurentsisis mõõtu, hea Kristen, teiegagi.

Ma olen tegelikult täiesti veendunud, et nii pikaajalise ministrikogemusega, nagu teil on, Riigikogu liikme kogemusega, aga ka näiteks Tallinna linnasüsteemis töötanuna teate ju väga hästi, et kohalik omavalitsus on iseseisev võimutasand, kus otsuseid langetab kohaliku omavalitsuse volikogu. Aga kui te küsite minu kui Keskerakonna esimehe käest, siis ma arvan, et selline info andmine omavalitsuse tegemistest-toimetamistest on vajalik. Loomulikult ei saa see info olla ühele või teisele poole kallutatud, ta peab eeskätt teenima linnaelanikke või siis teisel juhul vallaelanikke. Seda ma olen kogu aeg rõhutanud ka oma erakonnas sees, ja mitte ainult Tallinna, vaid ka teiste omavalitsuste puhul.

13:29 Esimees Eiki Nestor

Kristen Michal, palun, täpsustav küsimus!

13:29 Kristen Michal

Aitäh, esimees! Hea peaminister! Ometi on kuidagi niimoodi kujunenud, et Tallinna linna ja Keskerakonna rahakott lähevad tihti sassi. Kui me vaatame selle n-ö positiivse programmi koostamist, siis hakatakse ju vahetult enne valimisi tegema enesereklaami. Täpselt samamoodi tuli hiljuti uudis, et Tallinn tellis pisut üle poole miljoni euro eest saateid Pervõi Baltiiski Kanalilt. Oleme siin parlamendi ees vestelnud ka sellest, kuidas haridus- ja teadusminister andis intervjuu Sputnikule. Probleemiks on nii intervjuu varjamine kui ka see, et Sputnik ei ole kindlasti heatahtlik ega neutraalne kanal. Siis ka veel see, millele Andres Herkel siin enne viitas, st et Kesknädal ehk Keskerakonna häälekandja ründab täna Kaitseliitu. Mul on lihtne küsimus: millal see lõpeb? Kas te kiidate selle heaks, mis toimub?

13:30 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Tallinna linna ja ühegi erakonna rahakott ei tohi mitte mingil juhul sassi minna. Kui on läinud sassi, siis tuleb selle eest ka vastutada ja mõnikord valusaid õppetunde saada. Aga ma loodan, et need õppetunnid on olnud õpetlikud, sh ka minu erakonna jaoks. Viimasel ajal on tõesti tulnud varasemate aegade seotud kohtuotsuseid, mille järgi meie erakond on pidanud kulutusi kandma. Me ei ole kindlasti neid seisukohti ümber lükanud.

Kaitseliidu teemat ei tasu aga üldse siia propagandasse sisse tõmmata. Keskerakond toetab Kaitseliitu, Kaitseliidu tegemisi väga tugevalt. Keskerakonna fraktsioonis on inimesi, kes on Kaitseliidu aktiivsed liikmed. Mulle tundub, hea küsija, et teie ees terendavad kohalike omavalitsuste valimised. Need on teemad, mis teie arvates toovad teie erakonna ja teie mõtted tugevasti pildile. Kui me räägime kohalike omavalitsuste valimistest, siis ma soovitan tegelda nende teemadega, mis on olulised Tallinna, aga ka teiste kohalike omavalitsuste elanikele. Need on kindlasti teede korrashoid, need on kindlasti koolide korrashoid, ühistranspordi küsimused ja jätkusuutlikkus. Ma arvan, et need on sisulised teemad, mis loevad nii Tallinna elanikele kui ka teiste omavalitsuste elanikele.

13:31 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:31 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud eesistuja! Hea peaminister! Rahva hulgas on kõnekäänd selle kohta, mida te praegu teete: te panete lihtsalt tuima. Kui te enne kaitsesite justkui Tallinna linna, kes võib oma nn meediakanaleid rahastada ja nende kaudu valijaskonda informeerida, siis ma tahaksin teada, millega põhjendatakse seda, et samad ajalehed levivad üle Eesti ja see makstakse kinni Tallinna maksumaksja rahaga. Siin puudub ju otsene seos Tallinna konkreetse valijaga. Kas seesama roll, mida te praegu peaministrina etendate, ei riku Eesti riigi mainet ka ajakirjandusvabaduse ja -eetika suhtes üldse?

13:32 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma ei tea täpselt, missuguseid ajalehti te silmas peate, aga linnaosa ajalehed, samuti Pealinn on olnud Tallinnas olemas eri koalitsioonide ajal. Linnaosade ajalehti anti välja ka siis, kui Keskerakond ei olnud võimul, näiteks 2004. aasta oktoobrikuu keskpaigast kuni 2005. aasta kevadeni anti neid ikka välja. Nendes lehtedes on alati antud infot linnaosa toimetamiste kohta ja seal on enamasti olnud ka linnaosavanema veerg. Ma muidugi mõistan teid, siin ei saa teile midagi ette heita, sest te pole võib-olla lihtsalt nende lehtedega kursis. Aga teie enda fraktsioonis on ju praegu väga palju tublisid inimesi, kes on olnud linnaosavanemad – isegi üks Euroopa Parlamendi liige on olnud linnaosavanem – ja on, ma arvan, samamoodi heast tahtest elanikele infot jaganud, olgu siis Haaberstis, Kristiines, Kesklinnas või Nõmmel. Aga see, et linna või avaliku sektori meediat ja erakonna meediat ei või sassi ajada, nagu te ütlesite oma küsimuse algul, on muidugi õige.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:33 Seadusloome ületootmine

13:33 Esimees Eiki Nestor

Ain Lutsepal on küsimus justiitsminister Urmas Reinsalule. Palun!

13:33 Ain Lutsepp

Austatud eesistuja! Austatud minister! Justiitsministeeriumil on olemas õigusloome mahu vähendamise kava. Selle eesmärk on hoiduda ülereguleerimisest ja seaduste ületootmisest, vajalik on veenev põhjendamine ja rakenduspraktika analüüs, lihtsa ja selge õigus- ja ametikeele kasutamine, bürokraatia vähendamisele suunatud õiguskultuur. Küsimus on selline: kuidas on ministeerium täitnud kvantitatiivselt seadusloomelt kvalitatiivsele ülemineku eesmärki, kui uute õigusaktide ja seadusparanduste eelnõusid on 2016. aasta kevadest kuni käesoleva ajani Riigikokku jõudnud ligi poolsada? Mis on muutunud?

13:34 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Justiitsministeeriumi hinnangul on esiteks vajalik, et kõigi õigusaktide puhul, mis on seaduse tasemel, oleks olemas väljatöötamiskavatsus ja mõjuanalüüs. Mõjuanalüüsi on vaja selleks, et tuvastada, kas seadust on üldse tarvis ja mis on selle mõju halduskoormusele. Mul on hea meel, et analüüsi kvaliteet on õigusloome mahu vähendamise kava valguses kindlasti paranenud.

Pool meie õigusloomest tuleneb Euroopa Liidu õigusloomest. Sellega seoses on üks Eesti eesistumise prioriteete justiitsvaldkonnas, õigusloome valdkonnas see, et vähem Euroopa õigusloomet. Tegeleme pigem sellega, mis toob rohkem turge juurde, tegeleme vabaduste tagamisega, mitte täiendava halduskoormuse tootmisega. See on kindlasti juhtnõör ka meie ametnikele, kes eesistumisperioodil tegutsevad sadades töörühmades.

Teine õigusloome mahu vähendamise aspekt puudutab seda, et kui me vaatame eelmist parlamendikoosseisu, siis sisuliselt ei olnud Eestis seadust, mida selle koosseisu ajal poleks muudetud. Justiitsministeerium on alustanud ka valitsemiskorralduse õigusaktide ülevaatamist selle sihiga, et just nimelt halduse siseküsimusi me ei peakski sageli seaduse tasemel reguleerima, vaid need peaksid olema halduse enda paindlikuma sisustamise küsimused. Ma loodan, et selle eesmärgi saavutamise korral õnnestub meil ka mehaanilise seadustemasina osakaalu arvuliselt vähendada. Mis puutub ettevõtluskeskkonda, siis nagu ma ütlesin, on oluline, et me ei kasvataks halduskoormust, vaid suudaksime uute regulatsioonide kehtestamisel, kui need on objektiivselt vältimatud ja vajalikud, langetada otsuseid ka n-ö nullbürokraatia põhimõttest lähtuvalt, et olemasolevaid regulatsioone või bürokraatiat kärpida.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Suur tänu, justiitsminister! See kõik on väga tore, aga nüüd küsib Ain Lutsepp oma täpsustava küsimuse. Palun!

13:36 Ain Lutsepp

Hea eesistuja! Austatud justiitsminister! Selged juhised seadusandlikes aktides on vajalikud, aga siin on tegelikult ülereguleerimise oht, sest detailsed seadussätted ja nende sage muutmine takistab rakenduspraktika ja tavade tekkimist. Kas siin ei ületata piiri, millest alates ametnikud ja kohtunikud enam ei vaja seaduse tasemel detailseid reegleid?

13:37 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! See on kindlasti küsimus, kus ma n-ö toksilise või radioaktiivse nähtusena käsitlen seaduse terviktekste, eriti mis puudutab menetlusõigust. Siin me näeme, et Justiitsministeerium suhtub õigusloome mahu vähendamise kava valguses väga ettevaatlikult n-ö kodifikatsiooniprojektidesse. Olid varasemad ajad, kui see kodifikatsioon oli voorus iseenesest, st et kirjutame seaduse terviktekste ikka ümber ja ümber. Aga nagu te osutasitegi, see toob kaasa selle, et seaduse subjektid, kellele seadus on mõeldud, kaotavad tegelikult võime selles rägastikus orienteeruda, samuti selle, et ühe või teise normi rakenduspraktika ei ole veel välja kujunenud, kui juba uus norm peale tuleb. Nii näiteks loobus Justiitsministeerium varem plaanis olnud äriseadustiku uue kodifikatsiooni koostamise kavast. Neid näiteid on teisigi.

Kui vaadata näiteks uut ehitus- ja planeerimisseadustikku, mida tehti ka tervikkodifikatsioonina, siis selle rakendamise probleemide ees seisavad nii omavalitsused, ehitajad ja arendajad kui ka tavalised inimesed, kes tegelevad uute normidega. Need normid on mõeldud küll tarbijasõbralike ja süsteemsetena, aga paratamatult eeldab uus õigus ka selle õiguse omandamist. Õigus peab olema loomulik nähtus, tema voorus on tema stabiilsuses. Vähem õiguse muutmist kui asja iseenesest! Selle asja järele, mida me tahame uue õigusaktiga muuta, peab olema ratsionaalne tarvidus, mis on elust esile kerkinud või tulevikuprobleemi lahendav. Ma loodan selles osas kindlasti teha parlamendiga koostööd.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:39 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Justiitsministeeriumist tuleb viimasel ajal selliseid huvitavaid mõtteid lausa hulgi, aga kui neid lugeda, siis ülereguleerimise oht on siin minu meelest permanentselt olemas. Ma küsin kõigepealt selle kohta, et te olete valmistanud ette ka kava, millega kaasneb ministriportfellide ületootmine. Kuidas sellega lood on? Sellega tuleks kindlasti juurde ka parteilisi ametikohti. Minu arvates ei tuleks Mart Laari omal ajal seatud piiridest välja minna. Sellega haakub võib-olla põhiseaduskohtu küsimus. Ega te ei kavatse nende kavadega meie riiki kohmakamaks ja vähem mobiilseks, vähem säästlikuks teha?

13:40 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Meil on õigusriik ja kui me õigusriigis anname inimestele juurde õiguse oma põhiseaduslike õiguste kaitseks kohtusse pöörduda, nagu on kirjas meie riigi põhiseaduses, siis see ei ole riigi kohmakamaks tegemine, see ei ole uus bürokraatia. Riigikohus ise on 2003. aastal oma lahendis öelnud, et see õigus peab Eesti inimestel olema. Õigusriigis tähendab see seda, et see peab olema selgelt kirjas ka seaduses. Vastupidine hoiak on minu meelest lugupidamatus nii Riigikohtu senise praktika kui ka meie põhiseaduses sätestatud igaühe õiguse vastu. Samamoodi on minu seisukoht õigusloome mahu vähendamise kava osas, et me peame Eesti riigis vähendama ka valitsemise mahtu. Kõigisse algatustesse, mis kutsuvad esile valitsemismahu kasvu, tuleb suhtuda eitavalt, mitte neid soosida. Järelikult on küsimus selles, kas tulevikku vaadates on Eestis põhjendatud nii suur valitsemissektor, nagu meil praegu on, arvestades, et meie rahvas, kes peab seda valitsemissektorit üleval pidama, on arvuliselt kahanenud.

Ma arvan, et niisuguste põhimõtteliste riigiõiguslike küsimuste puhul seisneb valik ka selles, kas meil võiks olla koosseisult suurem valitsus või kas meil võiks olla koosseisult väiksem parlament. Ja kindlasti on minu ettepanekud ajendatud sellest, et valitsemise maht oleks väiksem ja ka need institutsioonid, mis rakendavad seda valitsemist, oleksid väiksemad ja paindlikumad, mitte vastupidi.

13:41 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:41 Karistusseadustiku §-de 145 ja 179 vahel sisalduvad probleemid

13:41 Esimees Eiki Nestor

Vastab uuesti justiitsminister, aga nüüd küsib Raivo Põldaru. Palun!

13:41 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Küsimus on teile kui konservatiivse maailmavaatega ministrile ja puudutab seda, et meie karistusseadustik keelab täiskasvanu ja alla 14-aastase isiku omavahelised seksuaalsuhted, kuid ei keela alaealiste omavahelisi jutupuhumisi. Õigemini, keelab jutupuhumised sel teemal, aga justkui lubab seksuaalsuhteid nende vahel. Kuidas te näete ja mida te arvate, kas ühiskonnas kõik teod, mis enam-vähem on karistatavad, ka on karistatavad? Kas te ei leia, et siin on nagu liigne vabadus, eriti tänapäevases avatud ühiskonnas?

13:42 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Laste õigus kaitstud elule ja õigus olla ohtudest vaba on kindlasti üks olulisi põhiõigusi ning seda peab karistusõigus kaitsma. Väga suur hulk karistusseadustiku paragrahve reguleerib seda õigushüve, laste kehalist puutumatust, laste õigust mitte olla väärkoheldud. Need normid on sisustatud. Teie küsimus oli, kas seadustikus peaks ka alla 18-aastase isiku poolt alla 14-aastase isikuga seksuaalsuhtesse astumine olema kriminaliseeritud (antud juhul algab kriminaalvastutuse iga 14. eluaastast). Ma võin öelda, et on hulk juhtumeid, mille puhul see ongi kriminaliseeritud. Näiteks olukorras, kus kedagi ära kasutatakse, suhte eest mingit hüve pakutakse või kus teine alaealine ahvatleb alla 14-aastast isikut seksuaalselt. Nii et karistuspraktika, mis puudutab alaealiste toimepandud seksuaalkuritegusid – õnneks pannakse neid toime vähe –, on olemas. Selle probleemi puhul, millele te viitasite, ei ole praktikud öelnud, et meil on tegemist õiguslüngaga.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Raivo Põldaru, palun, täpsustav küsimus!

13:44 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Veidi rohkem kui aasta tagasi avaldati Delfis teie kommentaarid selles küsimuses. Te ütlesite, et ministeerium analüüsib, kas on vaja midagi muuta. Tegelikult on ju elu selline, et on koole, mis on kinnised või kus õpilased on pidevalt kodunt ära. Inimestel on ootused, et alaealiste sellise suhte puhul tegeleb sellega politsei ja leitakse mingisugused lahendused. Nii et inimestel on ootused, et selle küsimusega tegeldaks, ja teie ministeerium on veidi üle aasta tagasi lubanud küsimust analüüsida. Kas seda on tehtud ja kuidas asjad on arenenud?

13:45 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! See, mida ministeerium on analüüsinud ja mille puhul me kaalume ka võimalike muudatuste tegemist, puudutab küsimust, kas me seame teatud vanusemäära sellisel juhul, kus ühelt poolt on tegemist alla 18-aastase, aga üle 14-aastase noore inimesega ja teiselt poolt täisealise isikuga, kelle puhul võib eeldada, et tema sotsiaalne küpsus ja mõjuvõim alaealise suhtes on kahtlemata nii suur, et saavutada seksuaalne kontakt. Seda probleemi on kindlasti tarvis analüüsida. Kui me vaatame ümberkaudseid riike, siis nemad on reguleerinud seda jäigemalt, kui Eesti on teinud. Aga probleem ei puuduta kitsalt vaid alaealiste omavahelisi seksuaalsuhteid. Ka need juhud, kus on tegemist vägivallaga, kus on tegemist ahvatlemisega või mõjuvõimu ärakasutamisega, on alaealisi käsitlevates karistusõiguse sätetes ära toodud. Ma juhin tähelepanu, et kui tegemist on mõjuvõimu abil enesekehtestamisega – eelmisel aastal oli ligi 20 juhtumit, kus püüti alla 18-aastase isiku üle kontrolli saavutamise kaudu temaga seksuaalsuhtesse astuda –, siis ka see on Eesti Vabariigis kriminaliseeritud. Ma arvan, et see on arukas, et me oleme seda teinud.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:47 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud minister! Nagu ma aru saan, kuulutati aasta tagasi välja, et hakatakse analüüsima, ja tänaseks päevaks võime tõdeda, et aasta otsa on pöidlaid keerutatud. Mingisuguseid tegelikke ettepanekuid, mõtteid ega lahendusi ei ole lagedale tulnud. Eestis on alaealisega seksuaalsuhte keelu piir 14 eluaastat, mis on üks Euroopa madalamaid. Tegelikult mujal Euroopas sellest enam madalamat ei olegi, enamasti on piir 16 aastat. Kas üks neid asju, mida Eesti võiks teha, mida teie ministeerium võiks selle n-ö analüüsi tulemusena välja pakkuda, ei võiks olla näiteks vanusepiiri tõstmine 16 eluaastale?

13:47 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Ma arvan, et see on laiem debati küsimus. On õige, et Soomes ja Lätis on see vanus 16 aastat, Eestis on see 14 aastat. Kuid minu jaoks ei ole küsimus mitte niivõrd alaealiste omavahelistes suhetes, vaid pigem selles, et kui täisealine isik kasutab ära oma mõjuvõimu alla 18-aastase noore inimese suhtes, siis on selline mõjuvõimuga seksuaalsuhtesse astumine kriminaliseeritud. Nii et teatud juhtudel on seksuaalsuhtesse astumine alla 18-aastase isikuga Eesti Vabariigis kriminaliseeritud ja, nagu ma ütlesin, oli läinud aastal ligi 20 sellist juhtu.

Kui me jätame kõrvale mõjuvõimu elemendi ja räägime teatud vanusepiiri kehtestamisest, siis mitmed riigid on läinudki seda teed. Selles osas ministeeriumi kriminoloogiaeksperdid praegu hindavad, kas meil peaks olema teatud vanusepiir, arvestades seda loogikat, milline on ühelt poolt noore inimese ja teiselt poolt täisealise inimese vanuse vahe. Selge on see, et kui me kõneleme ühelt poolt 16-aastase ja 17-aastase või 15-aastase ja 16-aastase kahe noore inimese vahelisest suhtest ja teiselt poolt on 40-aastase või 50-aastase täisealise inimese ja 15-aastase noore inimese suhe, siis nende suhete iseloom on ühiskondliku hoiaku seisukohast vaadates minu meelest märkimisväärselt erinev.

13:49 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:49 Üürimajad**13:49 Esimees Eiki Nestor**

Vastab ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo ja küsib Urve Tiidus. Palun!

13:49 Urve Tiidus

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud minister! Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrina olete võtnud oma lipukirjaks Eestisse üürimajade ehitamise ja seda maksutuludest ehk siis riigieelarvest. Eksperdid ja ka mõned teie koalitsioonikaaslased on selle idee suhtes üsna kriitilised. Kriitika sisu on see, et tegelikult ei ole Eestis turutõrget, kuhu riik peaks appi tõttama. Ja ei saa unustada ka sellist tõsiasja, et 20% üüritulust on tulumaksuvaba, mis võimaldab tegelikult üüripindadeks minevat kinnisvara erasektoris arendada. Miks te soovite üürimaju ehitada näiteks Tallinnas ja Tartus, kus mingit turutõrget pole? See pigem rikub turgu ja kõikide inimeste kinnisvara väärtus väheneb. Aitäh ette vastuse eest!

13:50 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh, hea küsija! Kõigepealt, küsimuse alguses te ütlesite, et ma olen ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministrina võtnud enda lipukirjaks riiklike üürielamute ehitamise. Mul on kolm valdkonda, mille eest ma vastutan: ettevõtlus, infotehnoloogia ja elamumajandus. Kui me räägime korterelamust või üldse elamumajandusest, siis see kuulub ehituse alla, mis on kolmas valdkond. Ja seal on tõepoolest kaks põhiteemat, millega ma soovin tegelda. Üks on see, et Eestis hakataks ehituses rohkem kasutama digilahendusi ehk BIM-planeerimist. Teine pool on, et riik töötaks välja sellise meetme, mis aitab omavalitsustel – need ei ole siis mitte riigi majad – ehitada munitsipaal maju. Kuna Eestis on eelkõige väljaspool Tallinna ja Tartut väga selgelt tegu turutõrke piirkondadega – need

on piirkonnad, kus uute korterelamute ehitamine rendiks on kallim kui nende hilisem turuväärtus –, siis paraku me ei näe, et selliseid korterelamuid rendiks üldjuhul tekiks. Üks hea näide on viimasel ajal Viljandist ja sellist näidet ma ainult tervitan. Aga üldjuhul me näeme, et viimase 20 aasta jooksul on 96% uutest korterelamutest ehitatud väljapoole Harjumaad, Tartut ja Pärnut. Elamufond vananeb kiiresti, aga kui me soovime, et majandus areneks kogu Eestis, siis on väga oluline, et me tõstaksime tööjõu mobiilsust. See tähendab seda, et inimesel on võimalik soovi korral ka töökoha järgi uude kohta kolida. Praegu seda võimalust sageli ei ole. Töökohad on olemas, ettevõtjad sooviksid laieneda, töökohti juurde teha, aga inimesi pole.

13:52 Esimees Eiki Nestor

Maris Lauri, palun!

13:52 Maris Lauri

Aitäh! Ma täpsustan eelmist küsimust. Küsimus oli selles, et te olete avaldanud soovi ehitada üürimaju ka Tallinnasse ja Tartusse. Need on kaks linna, mille puhul kindlasti ei saa rääkida, et üüriturug ei toimi. Mis probleemi te siin lahendate?

13:53 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Suur aitäh! Tõepoolest, soov on, et ka Tartul ja Tallinnal oleks võimalik selle meetme konkursil osaleda. Kogu maht, mis ühe omavalitsuse kohta tuleb, on 2,5 miljonit. Kui me räägime Tallinnast ja Tartust, siis me ei räägi loomulikult mitte tööjõu mobiilsusest, vaid teisest probleemist, mis meil on – nimelt sotsiaalkorterite puudus. Üleüldiselt tuleb meil arvestada, et me peame riigina olema konkurentsivõimelisemad. See tähendab ühest küljest tõepoolest seda, et investeringuid tehtaks rohkem, aga teisest küljest ka seda, et inimesed sooviksid ja saaksid siin riigis elada. Oma osa on siin elukohal ehk eluasemel. Meie kliimas on see esmavajadus.

Tallinnas näiteks on sotsiaalkorterite järjekorras 5000 inimest. Inimeste sissetulekud on sageli väga väikesed, ja kui võtta üürikorteri hind ja kommunaalmaksud maha, siis lihtsalt ei jää suurt midagi kätte. Inimene peab siis otsustama, kas ta üldse jääb siia Tallinna või läheb juba üle lahe ja elab seal sotsiaalkorteris, mida lahkesti pakutakse. Riik peab tegema omalt poolt kõik ühest küljest selleks, et aidata ka madalapalgalistel inimestel hakkama saada, siin Eestis elada, oma peret kasvatada ja tööl käia, teisest küljest selleks, et ettevõtlus areneks tõesti ka väljaspool suurlinnu. Selle võrra oleksime kindlasti atraktiivsemad uutele investeringutele – nii väljaspoolt kui ka oma Eesti ettevõtjate tegevatele. Valitsusliit on deklareerinud, et me võtame kasutusele kõik meetmed, et Eesti majandus saaks uue hoo sisse ja ebavõrdsus väheneks. Ettevõtjad on ka rääkinud, et see viimane on samuti üks väga-väga oluline küsimus, millesse peab riiklikult sekkuma.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Urve Tiidus, palun!

13:55 Urve Tiidus

Lugupeetud minister, ma küsin veel ühe küsimuse. Üldiselt on teada, et üürimajade ehitamist on maailmas praktiseeritud miljonilinnades, kus see on tegelikult olnud tohutu katalüsaator, et maaregioonid veelgi kiiremini tühjaks jäävad. Te viitasite, et Eestis on kohti, kus ikkagi on need turutõrked. Kas te saate öelda, millistele uuringutele see väide toetub ja kust nende uuringute tulemusi võiks leida? Ja teine küsimus: kas te usute, et saate sellise asja arendamiseks Eestis parlamendilt, Riigikogult toetuse? See on üsna kulukas ettevõtmine, mida te täna siin tutvustate. Ja kas kõik teised sotsiaalprobleemid taanduvad nende üürimajade vajaduse ees? Veel kord suur tänu ette!

13:56 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh, hea küsija! Mina ütlesin, et me ei saa lubada endale seda, et me oma inimeste eest ja ettevõtluskeskkonna eest head hoolt ei kannaks. Seda me ei saa lubada, asi pole mitte selles, kas me laseme munitsipaalalamuid ehitada või mitte. Munitsipaalalamute ehitamine on üks osa sellest, et inimesed saaksid paremini hakkama ja Eesti majandus võiks areneda. Te küsisite, millistele uuringutele me toetume. Selliseid uuringuid on majandusministeeriumis tehtud mitu.

Inimeste käest on küsitud – ühes uuringus küsitleti üle 1000 inimese – muu hulgas ka seda, kas nad oleksid valmis oma praegusest elukohast liikuma mujale ja mis tingimustel. Sellele uuringule toetudes võib öelda, et enamiku vastuste järgi ollakse valmis tegema seda juhul, kui seal, kuhu töökoha pärast liigutakse, on saada kvaliteetne elamispind. Tänapäeva inimesed ei soovi elada vanadel amortiseerunud pindadel, ei neid osta ega üürida. Soovitakse, et algul saaks üürida kvaliteetse elamispinna ja vaadata, kas üldse jääda sellele töökohale, kas see meeldib, ja alles hiljem investeerida siis omandisse. Uuringuid on tehtud ka omavalitsustes ja küsitud nende käest, kas nad osaleksid sellises programmis, juhul kui riik seda pakuks. Ma toonitan, et mujal maailmas on see väga tavaline, et riik toetab munitsipaalalamute rajamist. Eesti on siin halb erand. Omavalitsustel oli väga suur huvi. Üks kolmandik neist ütles, et nemad sooviksid osaleda. Väga suurt huvi on üles näidanud ka Kuressaare linn, kust teie pärit olete. Sealsed ettevõtjad soovivad investeeringuid teha, aga inimesi ei ole kuhugi elama panna ja seetõttu ei tule uut tööjõudu peale.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan ka selle küsimuse käsitlemise. Aitäh, peaminister Jüri Ratas! Aitäh, ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister Urve Palo! Aitäh, justiitsminister Urmas Reinsalu! Infotund on lõppenud.